METSÄPLUS

Henkilön eläessä testamenttia ei voida julistaa pätemättömäksi. Moite tehdään aina vasta kuoleman jälkeen. **PROFESSORI URPO KANGAS, HELSINGIN YLIOPISTO**

Oma kirjanpito on metsäverotuksen perusta

Metsäveroilmoituksen täyttö alkaa siitä, että menneen vuoden kirjanpito kaivetaan esiin.

Metsätilan meno- ja tulotapahtumat kannattaa kirjata tarkkaan vuoden mittaan.

”Muistiinpanomerkintöjen tulee perustua päivättyihin ja numeroituihin tositteisiin”, ohjeistaa Verohallinto.

Tulo- ja menotositteita ei kuitenkaan liitetä veroilmoitukseen. Ne säilytetään muistiinpanojen mukana ja toimitetaan verotoimistoon vain erikseen pyydettäessä.

Vuoden 2014 metsäkirjanpitoa liitteineen tulee säilyttää vuoden 2020 loppuun saakka mahdollista verotarkastusta varten.

Muistiinpanojen tekeminen luonnistuu helpoimmin muistiinpanokirjaan tai tietokoneohjelmalla.

Muistiinpanot voi kuitenkin tehdä vaikka ruutupaperille etenkin silloin, kun kirjattavia tapahtumia on vähän.

Kaksi veroprosenttia

Puun myyntituloverotuksessa veroa maksetaan veronalaisten tulojen ja vähennyskelpoisten menojen erotuksesta.

Vuoden 2014 vero on 30 prosenttia 40 000 euroon saakka ja sen ylimenevälle osalle 32 prosenttia.

Tulot ja menot kirjataan käteis- eli kassaperiaatteella. Sen mukaan verovuoden menoja ovat ne menot, jotka metsänomistaja on maksanut verovuoden aikana. Vastaavasti tuloiksi merkitään ne tulot, jotka metsänomistaja on saanut verovuoden aikana.

Muistiinpanot kannattaa tehdä huolella.

Valtaosa menoista, tuloista ja muista verotukseen liittyvistä kysymyksistä käsitellään muistiinpanoissa.

Verolomakkeelle laskelmista viedään vain yhteenvedot.

Menot metsänomistaja saa verovähennyksiinsä vain ilmoittamalla ne verolomakkeellaan. Menot siirretään muistiinpanoista verolomakkeelle, vaikka tuloja ei olisi sinä vuonna lainkaan.

Tarkkana arvonlisäverossa

Arvonlisäverovelvollisen tulee aina palauttaa kausiveroilmoitus, vaikka se jäisi tyhjäksi.

! Muistiinpanomerkintöjen tulee perustua päivättyihin ja numeroituihin tositteisiin.

Metsätalouden tositteissa on yleensä kolme eri summaa: tavaran tai palvelun arvonlisäveroton hinta, arvonlisävero ja yhteissumma.

Arvonlisäverovelvollinen metsänomistaja kirjaa metsätalouden menoiksi ja tuloiksi arvonlisäverottomat summat. Arvonlisäverot hän kirjaa omaan sarakkeeseensa ja ilmoittaa kausiveroilmoituksellaan.

Sen sijaan metsänomistaja, jota ei ole merkitty arvonlisäverovelvolliseksi, merkitsee muistiinpanoihin metsätalouden menoksi tositteen arvonlisäverollisen summan.

Hänen maksamansa arvonlisäverot tulevat näin vähennettyä metsätalouden menoina. Kausiveroilmoitusta hän ei anna lainkaan.

Ennakonpidätyksiä ei ilmoiteta

Ennakonpidätyksiä ei ilmoiteta veroilmoituksella. Verottaja saa niistä tiedon suoraan ostajilta.

Metsänomistajan huoleksi jää tarkistaa esitäytetyltä ilmoitukselta, että ennakot on otettu huomioon hänen verotuksessaan.

MT

30 Vuoden 2014 vero on 30 prosenttia, jos tulot ovat alle 40 000 euroa. Sen ylittävissä tuloissa veroprosentti on 32.

JUKKA PASONEN

MUUTOKSIA

Verot kiristyvät tälle vuodelle

Tämän vuoden alussa pääomatulojen verotus kiristyi. Pääomatuloverossa on kaksi porrasta, ja ylemmän portaan veroprosentti nousi 32:sta 33 prosenttiin. Alempi verokanta säilyi 30 prosentissa.

Korkeampi veroprosentti tulee tänä vuonna myös käyttöön aiempaa pienemmillä tuloilla: sen käyttöönoton raja laskettiin 30 000 euroon. Viime vuonna korkeamman verotuksen raja kulki 40 000 eurossa.

Myös perintö- ja lahjaverot kiristyivät vuoden alussa. Veroprosenttia korotettiin kussakin asteikon portaassa yhdellä prosenttiyksiköllä.

LISÄOHJEITA

Apua ilmoittamiseen

Verolomakkeen 2C täyttöohjeessa on käsitelty keskeisimmät metsäverotukseen liittyvät kysymykset.

Kausiveroilmoituksen kanssa postitettu arvonlisäverotuksen ohje auttaa arvonlisäverojen ilmoittamisessa ja tilittämisessä.

Verohallinnolla on verkossa metsänomistajille omat verosivut: vero.fi/metsä. Etusivun otsikoita klikkaamalla avautuu lisäohjeita aiheeseen. Myös lomakkeet ja täyttöohjeet löytyvät täältä.

Sähköisen veroilmoituksen voi jättää osoitteessa vero.fi/ilmoitaverkossa. Kuolinpesät ja verotusyhtymät tarvitsevat sähköistä ilmoittamista varten Katso-tunnisteen. Ohjeet sen tilaamista varten löytyvät sivulta.

Metsänhoitoyhdistyksen asiantuntijat täyttävät metsäveroilmoituksen puolestasi.

Lukuisia metsäveroaiheisia koulutustilaisuuksia järjestetään kevättalven aikana. Löydät ilmoituksia muun muassa mhy.fi tai metsakeskus.fi -sivujen tapahtumaluetteloista.

Metsän tappio hyödyttää omistajan muuta verotusta

Metsätaloudessa on tyypillistä, että puuta ei myydä joka vuosi. Silloin verotettavaa pääomatuloakaan ei kerry. Menoja sen sijaan on vuosittain.

Puukauppatulojen puuttuminen ei kuitenkaan tarkoita, että menot menisivät hukkaan tai että ne ilmoitettaisiin vasta silloin, kun on tuloja. Ne ilmoitetaan veroilmoituksella joka vuosi.

Kun metsänomistaja on ilmoittanut menonsa verolomakkeella, verottaja ottaa ne huomioon hänen muussa verotuksessaan.

Jos tulot ovat pienemmät kuin menot, syntyy alijäämää. Alijäämä vähennetään verovelvollisen muista pääomatuloista.

Mikäli alijäämä ei tule näin vähennetyksi, vähentämättä jäävä osa vähennetään ansiotulojen veroista alijäämähyvityksenä. Silloin vähennys on 30 prosenttia alijäämän määrästä, koska vähennys tehdään verosta eikä verotettavasta tulosta.

Vähennykset tehdään verotoimistossa viran puolesta.

Jos alijäämä on niin suuri, että sitä ei voida kokonaan vähentää muista pääomatuloista ja ansiotulojen veroista alijäämähyvityksenä, vahvistaa verottaja alijäämästä ja metsätalouden koroista pääomatulolajin tappion.

Tappion saa vähentää seuraavan kymmenen vuoden aikana kertyvistä pääomatuloista.

Jos metsänomistajalla ei ole tänä aikana muita pääomatuloja, joista tappion voi vähentää, kannattaa solmia vähintään tappioiden suuruinen puukauppa, jos metsässä on myytävää puuta.

MT

Muistisairaan testamentti voi aiheuttaa jälkipuintia

jatkoa edelliseltä sivulta

Jokainen voi määrätä kuoleman varalta omaisuutensa kohtalosta laatimalla testamentin, jossa ilmoitetaan henkilön viimeinen tahto.

Muistisairaudet aiheuttavat kuitenkin yhä enemmän testamenttien jälkipuinteja oikeuksissa. Omaisia voi epäilyttää, tekikö muistisairas testamenttinsa terveen harkinnan ja vapaan tahtonsa mukaisesti.

”Moitekanteiden lukumäärä kasvaa hissukseen”, sanoo siviilioikeuden professori **Urpo Kangas** Helsingin yliopistosta.

Kasvun syitä ovat väestön ikääntyminen ja jäämistöjen arvon nousu – arvokkaan perinnön saamiseksi ollaan valmiita tekemään töitä. Kangas arvioi, että nykyään ihmiset ovat myös aiempaa tietoisempia siitä, että testamentti voidaan julistaa pätemättömäksi oikeudessa.

Toisaalta omaisilla on moitetta tukevaa aineistoa helposti saatavilla, jos testamentin tekijä on ollut sairauden vuoksi hoidossa. Tällaisella aineistolla on painoarvoa oikeudessa.

”Näppituntumalta voi sanoa, että moitekanteet ovat kantajan kannalta johtaneet useammin myönteiseen tulokseen kuin aikaisemmin.”

JAN TEPASS/LEHTIKUVA

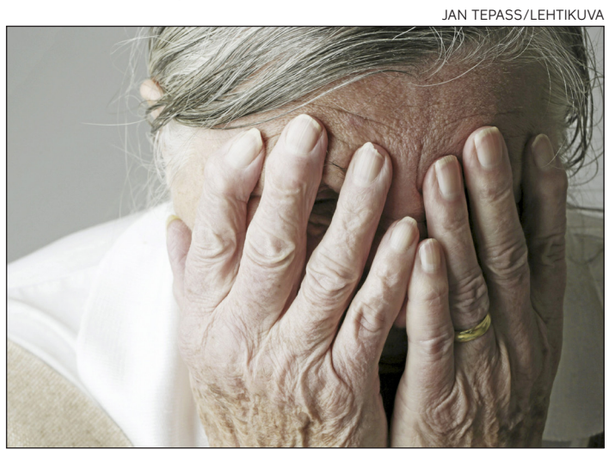

Muistisairaudesta kärsivän testamentti voidaan julistaa pätemättömäksi, jos joku on käyttänyt hyväkseen henkilön heikentynyttä päätöksentekokykyä.

Käsittely vasta kuoleman jälkeen

Henkilö ei voi tehdä testamenttia, jos hänellä on vaikeaan vaiheeseen edennyt aivosairaus, esimerkiksi Alzheimerin tauti. Käytännössä tällainen henkilö on kykenemätön kirjoittamaan, joten testamentti on joka tapauksessa teknisesti jonkun muun laatima.

Sinänsä avustaminen testamentin teossa ei ole kiellettyä, mutta tekijän pakottaminen tai taivuttelu tietynlaiseen sisältöön on.

Silloin, kun testamentin tekijän muistisairaus ei vielä ole vaikeassa vaiheessa, testamentin pätevyys jää tuomioistuimen punnittavaksi. Toki vain siinä tapauksessa, että joku tekee testamentista moitekanteen oikeuteen.

> Henkilö ei voi tehdä testamenttia, jos hänellä on vaikeaan vaiheeseen edennyt aivosairaus.

”Henkilön eläessä testamenttia ei voida julistaa pätemättömäksi. Moite tehdään aina vasta kuoleman jälkeen.”

Todistajia kuullaan, oikeus päättää

Alkava aivosairaus ei ole este testamentin teolle. Testamentti on kuitenkin pätemätön, jos joku on käyttänyt hyväkseen sairaan henkilön heikentynyttä päätöksentekokykyä. Tällaisesta voi herätä epäilys, jos henkilö on esimerkiksi muuttanut yllättäen testamenttiaan ja edunsaajaksi on nimetty henkilön vasta vähän aikaa tuntenut taho.

Tuomioistuimet harkitsevat moitteita sillä perusteella, millaisia näyttöjä asiasta on. Usein esitetään henkilöä hoitaneen lääkärin lausunto. Myös muiden kuin ammattilaisten, esimerkiksi naapureiden tai ystävien, lausunnot voidaan ottaa käsittelyssä huomioon.

”Lääkäreillä on hyvää asiantuntemusta arvioida taudin etenemistä. Kuitenkin samassa oikeuskäsittelyssä voi olla kahden lääkärin vastakkaiset lausunnot”, Kangas sanoo.

Päätöksen asiasta tekee aina tuomioistuin.

Vapaa tahto ratkaisee

Joskus on toki tilanteita, että henkilö haluaa vapaasta tahdostaan tehdä omaisilleen epäedullisen testamentin. Tällaisessa tapauksessa Kangas suosittelee, että testamentin tekijä pyytää asiakirjan liitteeksi lääkäriltä todistuksen oikeustoimikelpoisuudestaan.

Samoin asianajajaa voi pyytää laatimaan perustelumuistion, jossa kerrotaan, miksi tällaiseen ratkaisuun on päädytty.

Jos testamentin pätevyyttä puidaan myöhemmin tuomioistuimessa, liitteet vahvistavat testamenttia.

HANNA LENSU

Taivuttelua viimeisellä vuoteella

”Hyvä ystäväni oli vakavan sairauden vuoksi joutunut tehohoitoon. Hänet oli sijoitettu jo saattohoitohuoneeseen. Huoneessa oli hänen lisäkseen kaksi muuta potilasta. Ystäväni makasi kuolemansairaana heidän välissään sijaitsevassa vuoteessa.

Päivällä saattohoitohuoneeseen tuli kolme ihmistä. Yksi heistä oli vasemmassa vuoteessa olleen naisen entinen avopuoliso.

Kaksi muuta jäivät ovensuuhun ja entinen avopuoliso tervehti iloisesti entistä rouvaansa:

’Nyt on korkea aika tehdä testamentti ja laittaa asiat kuntoon, vaikka mitään dramaattista ei olekaan vielä odotettavissa.’

Vuoteella maannut rouva kieltäytyi kohteliaasti ehdotuksesta, vaikka testamenttiasiakirja oli valmis ja esteettömät todistajat odottivat ovella vain sen allekirjoittamista.

Äänenpainot vaihtelivat maanittelusta selvään kehotukseen allekirjoittaa testamentti. Rouva kieltäytyi päättäväisesti ja keskustelu sai riidan luonteen.

Silloin ystäväni antoi minuutin aikaa vieraille poistua huoneesta uhalla, että hän soittaa henkilökunnan paikalle. Kutsumattomat vieraat lähtivät, ovelta huudettiin vielä hyvää matkaa helvettiin. Seuraavana päivänä rouva oli kuollut.”

Teksti on katkelma professori Urpo Kankaan artikkelista.